

STORTINGET

Representantforslag 141 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Mimir Kristjánsson og Bjørnar Moxnes

Dokument 8:141 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Mimir Kristjánsson og Bjørnar Moxnes om at Arbeidstilsynet skal kunne bøtelegge personer med en ledende rolle i en virksomhet som har begått grove brudd på arbeidsmiljøloven

Til Stortinget

Bakgrunn

Aftenposten og NRK har avdekket at det er bortimot risikofritt å begå arbeidslivskriminalitet i Norge. Ifølge en artikkel i Aftenposten 21. november 2022 har a-krimssenteret i Kristiansand sagt følgende:

«Den økonomiske gevinsten er enorm og risikoen for å bli oppdaget svært liten. Arbeidslivskriminalitet lønner seg i Norge».

I samme artikkel kommer det frem at Arbeidstilsynet ikke kan gi overtredelsesgebyrer til privatpersoner som har en ledende rolle i en virksomhet, selv om vedkommende bevisst har brutt arbeidsmiljøloven og profittert på det.

Dette er et hull i lovverket, fordi virksomheter som blir ilagt overtredelsesgebyr, ofte slår seg konkurs. I slike tilfeller har ikke Arbeidstilsynet noen å sende gebyret til. Overtredelsesgebyret faller automatisk bort ved konkurs, men den ansvarlige personen kan sitte igjen med profitten på lovbruddene. Vedkommende kan også starte en ny virksomhet og fortsette å bryte loven.

Slik lovverket er i dag, har ikke samfunnet gode nok verktøy til å stanse og straffe mange av bruddene på arbeidsmiljøloven. For å tette dette hullet i lovverket kan man endre arbeidsmiljøloven § 18-10 om overtredelsesgebyr. Der heter det i paragrafens første ledd:

«Arbeidstilsynet kan ilegge en virksomhet overtredelsesgebyr dersom noen som har handlet på vegne av virksomheten har overtrådt bestemmelser som nevnt i § 18-6 første ledd. Overtredelsesgebyr kan ilegges selv om ingen enkeltperson har utvist skyld. Overtredelsesgebyret tilfaller statskassen, og kan maksimalt utgjøre 15 ganger grunnbeløpet i folketrygden.»

«Virksomhet» betyr i denne sammenhengen en bedrift, eller et organisasjonsnummer. Det er veldig mange virksomheter som går konkurs hvert år. I mange tilfeller er det mistanke om konkurskriminalitet, altså at ledende personer tapper virksomheten for penger før konkursen og lar samfunnet overta tapet. Svært få blir straffet for konkurskriminalitet. Hvis Arbeidstilsynet får mulighet til å stille ledende personer ansvarlig for gebyret som virksomheten blir ilagt, kan det økonomiske tapet samfunnet har ved konkursen, sendes videre til bakmenn som profitterer på lovbruddene. På den måten vil det bli mindre lønnsomt å drive med arbeidslivskriminalitet. En slik lovendring vil sannsynligvis også ha en preventiv effekt.

Forbrukertilsynet, Luftfartstilsynet, Finanstilsynet, Justervesenet og Lotteritilsynet kan i dag gi overtredelsesgebyr til personer, ikke bare virksomheter. Det burde derfor være mulig å gi Arbeidstilsynet det samme verktøyet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

Stortinget ber regjeringen fremme forslag som sikrer at Arbeidstilsynet kan gi overtredelsesgebyr til ledende personer i en virksomhet som har begått grove brudd på arbeidsmiljøloven.

22. februar 2023

Mímir Kristjánsson

Bjørnar Moxnes